

P E R U V I A.

Termini.

Opayanam ad Meridiem excipit Peruvia nobilissima & longe maxima America Australis provincia, quæ fines habet ad Septentriones quidem Popayanam, ad Occidentem mare Pacificum, five Au-

strale, ad Austrum vero regnum Chili, ad Orientem denique vastas & incognitas provincias. Patetque in longitudinem inter Arctum atque Austrum circiter sexcentas leucas, in latitudinem à mari communiter quinquaginta ad altissima montium juga, nonnullam etiam plures. Tanta autem hic est cœli varietas, ut sub uno climate calidissima, temperata & frigida regiones comprehendantur. Hæc uni quidem Proregi paret, sed in tres conventus Iuridicos, quos vulgo *Audientias* vocant, dividitur. Quorum primus vulgo *Quito*, alter *Lima*, five *los Reyes*: tertius denique *los Charcas*, five *la Plata* appellatur.

Longitudo.

Latitudo.

Partes.

Quitenfis Audientia.

Quitenfis Audientia patet in longitudinem leucas 170 aut 180; in latitudine vero triginta, aut quadraginta. In ea ab Hispanis hæc oppida incoluntur; S. Francisci civitas, quæ & *Quito* dicitur, triginta tantum scrupulis (ut communis opinio est) ab Æquatore versus Austrum sita, cœlo gaudens temperato & salubri, solo fertili. Opulenta est, & incolarum numero opibusque metropolitanæ urbi fere par. Ejus ager semper virens est, & omni frugum beatitudine florens, ubi Europæi fructus mirifice aluntur, atque etiam domestica animalia. Scatet insuper auri metallis, & Mercurio crocei coloris.

Deinde *Rhiobamba* XXI leucis à *Quito* versus Africum, pecuaria modo sedes.

Tertio, ad maris Australis littus *Puerto Viejo*, uno circiter gradu ab Æquatore versus Austrum, 80 leucis ab urbe S. Francisci versus Occasum, difficili itinere & valde impedito: locus incolarum valetudine infamis, nec jam opulentus, uti quondam, cum smaragdis suis honos & precium manebant.

Quarto, urbs *Guayaquil* ad ripam fluminis ejusdem nominis, quæ portum suum habet pone insulam *Punam*, magni olim nominis, & nunc quoque magni usus, ob navium fabricandarum opportunitatem.

Quinto, *Cuença*, quæ & *Bamba* dicitur gentili nomine, 50 leucis ab oppido S. Francisci versus Austrum.

America.

Sexto, *Loxa*, quæ & *Zarfa* vocatur, XVI à *Cuença* leucis versus Austrum.

Septimo, *Zamorra*, 80 leucis à *Quito*.

Octavo, *Iaen*, 55 leucis à *Loxa*.

Nono, oppidum S. *Michaëlis* in valle *Piura* situm, prima Hispanorum in hac provincia Colonia, 120 leucis à *Quito* versus Africum. Ad hoc oppidum pertinet *Paita*, non ignobilis Peruvix portus, quinque gradibus & paucis scrupulis ab Æquatore versus Austrum. XXV leucis à dicto oppido versus occasum portui affidet oppidulum modicum, duplicem cladem superioribus annis ab Anglis passum.

Decimo, quatuor oppidula in provincia de *los Quixos*, ut vocant, & *Bexa*, *Archidona*, *Avila*, *Sevilla del Oro*. Hæc regio à *Quitenfi* agro versus ortum jacet, & admodum fervet, atque continuis pene pluviis humectatur.

Vndecimo, tria oppidula in provincia *Brocomororum*, five *Guarfongo*; *Valladolid* trans vasta Andium juga, 20 leucis ab oppido *Loxa*: *Loyola* five *Cumbinama*: *Sant Iago de las Montañas*, in regione auri ditissima, & quidem ita absoluti, ut vicinarum regionum aurum longe superet. Hæc provincia præcedenti contermina est versus meridiem.

Limanus Conventus à sexto gradu altitud. Australis ad decimum sextum aut septimum ejusdem pertingit, patetque in longitudinem secundum littorum ductum trecentas aut circiter leucas, in latitudinem pene centum. In hoc sequentia oppida ab Hispanis incoluntur, *Lima* five *los Reyes*, metropolis hujus provinciæ & emporium celeberrimum. Nam licet duas circiter leucas ab ora maris jaceat, tamen portum habet ad patentissimum quidem sinum, sed insula objecta conclusum, qui inter præstantissimos numeratur, *Callao* vulgo vocant. Hic variæ ædes constructæ ad merces accipiendas, & aliquot munimenta exstructa ad hostiles naves propulsandas, postquam hic ab Anglis & nostratibus infestari cœperunt. Cæterum urbs pulcherrima & populosissima hujus continentis, quippe ad quam omnis argenti gaza, & variæ merces ex aliis omnibus provinciis, quæ versus Austrum, aut intra continentem jacent, comportentur, & inde majoribus navibus *Panamam* mittantur. Condita fuit hæc urbs à Francisco Pizarro anno 1535, & in ea residet nunc universæ hujus provinciæ Audientia, Cancellaria, Prorex, & Archiepiscopus, cui subsunt Episcopatus plurimi. Sunt præter hanc civitatem in hoc conventu hæc oppida: ad oram quidem maris *Miraflores*, 95 leucis à *Lima*, versus

Y

Arctum: